

**WPIA
UW**

WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI
UNIwersYTETU WARSZAWSKIEGO

Prawo

Administracja

Samorząd terytorialny
i polityka regionalna

Prawo finansowe
i skarbowość

REKRUTACJA
TRWA!

www.rekrutacja.wpia.uw.edu.pl

Uczelnie z pandemii wyszły z tarczą

Dominika Sikora
zastępca redaktora
naczelnego DGP

Ranking Wydziałów Prawa to zestawienie, które co roku Dziennik Gazeta Prawna robi z myślą o przyszłych prawnikach. Dzięki niemu mogą sprawdzić, które uczelnie kształcą najlepiej. I dla których student jest podmiotem ich działania, a nie przedmiotem, o który nie warto zabiegać i dbać.

Miejsca na podium zajmują w naszym rankingu więc te uczelnie, które wiedzą, jak najlepiej przekazać wiedzę studentom. Ale również te, które mają szczególne umiejętności adaptacji do nowych wyzwań i zmieniającej się rzeczywistości. Jak to jest szczególnie ważne, uświadomiła nam pandemia. To ona zmusiła uczelnie do wykonania skoku technologicznego. Bez ich wsparcia i zaangażowania w prowadzeniu nauki zdalnej nie wiadomo, jak wyglądałyby losy studentów, którzy nie zawsze mieli dostęp do sprzętu, szybkiego łącza internetowego, w końcu – po prostu brakowało im umiejętności w posługiwaniu się nowoczesnymi technologiami, chociażby obsługi platform umożliwiających kontakt na odległość.

Uczelnie z walki z pandemią wyszły z tarczą. Świadczy o tym nasz „pod-ranking”. Wyjątkowo zadaliśmy uczelniom, oprócz standardowych pytań, również związane z tym, jak w roku pandemicznym wyglądało kształcenie zdalne i na jaką pomoc mogli liczyć ich podopieczni. Generalnie wszystkie wydziały prawa, w mniejszym lub większym zakresie, zapewniły studentom wsparcie techniczne. Wszystkie przeszkoliły również kadrę naukową z e-learningu, a większość zagwarantowała im też pomoc techniczną. Tylko studenci wydziałów prawa na dosłownie kilku uczelniach nie mogli liczyć na wsparcie psychologiczne w czasie pandemii. Natomiast już nie wszystkie studenckie poradnie prawne działały w czasie epidemii. Większość tych, które funkcjonowały, udzielała porad drogą elektroniczną lub listowną.

Rok 2020 był swojego rodzaju poligonem dla uczelni. Ich przedstawiciele sami podkreślają, że paradoksalnie dzięki pandemii udało im się zrobić ogromne postępy. Wprowadzenie zmian, które w tym czasie zaszły w formie kształcenia, w normalnej sytuacji zajęłoby dekady. Ale najlepsze uczelnie, które stanęły na podium XV Rankingu Wydziałów Prawa, wiedzą, że rzeczywistości nie wystarczy gonić, trzeba ją przewidywać. Te, które to potrafią, wygrają wyścig i staną się kuźniami prawników przyszłości.

WYNIKI
W XV Rankingu Wydziałów Prawa wśród uczelni publicznych **pierwsze miejsce zajął Uniwersytet Jagielloński**. Z kolei Uczelnia Łazarskiego jest niezmiennie najlepsza wśród niepublicznych szkół wyższych

Wielki comeback i utrzymanie status quo: triumfują Kraków i Warszawa

UCZELNIE PUBLICZNE

foto: Paweł Ujrowski

prof. Jerzy Pisuliński, dziekan Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie (I miejsce)

foto: Wojtek Górecki

prof. Tomasz Giaro, dziekan Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego (II miejsce)

foto: materiały prasowe

prof. Tomasz Nieborak, dziekan Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (III miejsce)

foto: Hubert Adamczyk/materiały prasowe

prof. Anna Konert, dziekan Wydziału Prawa i Administracji Uczelni Łazarskiego w Warszawie (I miejsce)

foto: materiały prasowe

prof. Robert Zieliński, dziekan Kolegium Prawa Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie (II miejsce)

foto: materiały prasowe

dr Beata Bazeli, dziekan Wydziału Nauk Prawnych, Społecznych i Humanistycznych Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy (III miejsce)

Urszula Mirowska-Łoskot
Paulina Szewioła
dgp@infor.pl

UJ wrócił na pozycję lidera po dwóch latach przerwy. Otrzymał 99 na 111 pkt możliwych do zdobycia. Palmę pierwszeństwa oddał Uniwersytet Warszawski (96,55 pkt), który spadł na drugą pozycję. Natomiast na trzecim miejscu uplasował

się Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (95 pkt), który po latach ponownie gości na podium.

W tej kategorii największy awans w porównaniu z ubiegłorocznym rankingiem – aż o cztery pozycje – odnotował Uniwersytet Śląski w Katowicach.

W przypadku uczelni niepublicznych – czołówka bez zmian. Tradycyjnie na pierwszym miejscu Uczelnia Łazar-

skiego w Warszawie (86,3 pkt), a tuż za nią Akademia Leona Koźmińskiego (79,95 pkt). Śmiało mogłyby rywalizować z uczelniami państwowymi. Sukcesywnie co roku skracają do nich dystans. Trzecie miejsce to zaskoczenie – Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa w Bydgoszczy (69,3 pkt). Ona też odnotowała największy awans w kategorii prywatnych szkół (o trzy miejsca). ©

UCZELNIE PUBLICZNE

Miejsce w rankingu w 2021 r.	Poprzedni wynik						Łączna liczba uzyskanych punktów	Liczba punktów uzyskanych w poszczególnych częściach rankingu				Łączna liczba studentów	Strona WWW
	2020	2019	2018	2017	2016	2015		Kadra	Jakość i siła kształcenia	Wymogi i jakość absolwentów	Zdawanie studentów na aplikację		
Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego													
1	2	2	1	1	1	1	99	27	40,5	24	7,5	2900	www.uj.edu.pl
Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego													
2	1	1	2	2	2	2	96,55	25,5	43	21,25	6,8	3365	www.uw.edu.pl
Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu													
3	5	12	6	5	3	3	95	25,5	40,5	22	7	2070	www.amu.edu.pl
Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego													
4	3	3	3	3	4	4	94,6	27,5	41	19,5	6,6	2482	www.uni.wroc.pl
Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego													
5	6	5	Nie brał udziału	8	10	8	87,3	26,5	39	14,5	7,3	1356	www.ug.edu.pl
Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach													
6	10	9	7	7	7	11	86,35	21	39	19,75	6,6	2252	www.us.edu.pl
Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego													
7	4	4	4	6	6	5	81,35	22,5	37	18,25	3,6	1529	www.uni.lodz.pl
Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II													
8	9	11	11	13	13	10	81,2	25	35,5	14,5	6,2	1164	www.kul.pl
Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie													
9	8	6	10	11	11	12	80	20	39	14,5	6,5	1356	www.umcs.pl
Wydział Prawa Uniwersytetu w Białymstoku													
10	7	8	5	4	5	6	79,4	23	39,5	14,5	2,4	1077	www.uwb.edu.pl
Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie													
11	11	7	8	12	14	13	74,45	21,5	35,5	14,75	2,7	1000	www.uwm.edu.pl
Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego													
12	13	13	13	10	9	9	73,35	18,5	34,5	17,75	2,6	1261	www.usz.edu.pl
Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Opolskiego													
13	14	14	14	14	15	15	72,1	21	35	12,5	3,6	614	www.uni.opole.pl
Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie													
14	12	10	12	13	12	14	70,9	18,5	33	13,5	5,9	1330	www.uksw.edu.pl
Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Zielonogórskiego													
15	15	Nie brał udziału	Nie brał udziału	Nie brał udziału	Nie brał udziału	Nie brał udziału*	67,2	18	29,5	17,5	2,2	525	www.uz.zgora.pl
Wydział Prawa i Nauk Społecznych Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach													
16	Nie brał udziału	Nie brał udziału	Nie brał udziału	Nie brał udziału	Nie brał udziału	Nie brał udziału	57,6	15,5	24,5	16	1,6	372	www.ujk.edu.pl
Instytut Nauk Prawnych Uniwersytetu Rzeszowskiego													
17	Nie brał udziału	15	15	15	16	16	57,25	17,5	23,5	11,75	4,5	1181	www.ur.edu.pl
Instytut Prawa Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie													
18	Nie brał udziału	Nie brał udziału	Nie brał udziału	Nie brał udziału	Nie brał udziału	Nie brał udziału	51,8	19	20,5	9,5	2,8	543	www.uek.krakow.pl
Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu													
19	Nie brał udziału	Nie brał udziału	Nie brał udziału	Nie brał udziału	Nie brał udziału	Nie brał udziału	47,6	18	13,5	14,5	1,6	138	www.uniwersyte-tradom.pl
Instytut Prawa Akademii Sztuki Wojennej*													
	Nie brał udziału	Nie brał udziału	Nie brał udziału	Nie brał udziału	Nie brał udziału	Nie brał udziału	46,25	16,5	14	15,75	nd	37	www.wojsko-pol-skie.pl

UCZELNIE NIEPUBLICZNE

Miejsce w rankingu w 2021 r.	Poprzedni wynik						Łączna liczba uzyskanych punktów	Liczba punktów uzyskanych w poszczególnych częściach rankingu				Łączna liczba studentów	Strona WWW
	2020	2019	2018	2017	2016	2015		Kadra	Jakość i siła kształcenia	Wymogi i jakość absolwentów	Zdawanie studentów na aplikację		
Uczelnia Łazarskiego w Warszawie													
1	1	1	1	1	1	1	86,3	21,5	38,5	24,5	1,8	927	www.lazarski.pl
Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie													
2	2	2	2	3	2	2	79,95	22	39,5	16,25	2,2	1061	www.kozminski.edu.pl
Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa w Bydgoszczy													
3	6	5	8	Nie brała udziału	Nie brała udziału	Nie brała udziału	69,3	23,5	29,5	16	0,3	132	www.kpsw.edu.pl
Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego													
4	4	6	7	4	6	6	67,8	21	30,5	15	1,3	612	www.afm.edu.pl
Wyższa Szkoła Humanitas w Sosnowcu													
5	7	7	5	6	7	7	64,9	21	29,5	14	0,4	325	www.humanitas.edu.pl
SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny w Warszawie													
6	5	4	6	7	5	5	62,35	15,5	29,5	14,75	2,6	547	www.swps.pl

UCZELNIE NIEPUBLICZNE

Wyższa Szkoła Administracji i Biznesu im. Eugeniusza Kwiatkowskiego w Gdyni													
7	3	3	4	5	4	4	60,55	16,5	24,5	18,75	0,8	405	www.wsaib.pl
Wyższa Szkoła Prawa we Wrocławiu**													
8	8	8	10	9	8	Nie brała udziału	49,25	14	16,5	18,25	0,5	386	www.prawowroclaw.edu.pl
Akademia Ekonomiczno-Humanistyczna w Warszawie***													
9	11	11	11	9	11	12	46,55	17	18	11,25	0,3	236	www.vizja.pl
Górnośląska Wyższa Szkoła Handlowa im. Wojciecha Korfańskiego w Katowicach													
10	9	10	12	Nie brała udziału	9	8	44,05	14	18	11,25	0,8	129	www.gwsh.pl
Wyższa Szkoła Umiejętności Społecznych im. prof. Michała Iwaszkiewicza w Poznaniu													
11	12	12	13	11	13	9	35,25	10,5	12	11,25	1,5	217	www.wsus.pl
Wyższa Szkoła Bankowa w Gdańsku													
12	10	9	9	8	12	10	31,75	12,5	12	7,25	0	195	www.wsb.pl/gdansk
Collegium Humanum Szkoła Główna Menedżerska w Warszawie*													
	Nie brała udziału	Nie brała udziału	Nie brała udziału	Nie brała udziału	Nie brała udziału	Nie brała udziału	51,75	12,5	21,5	17,75	nd	550	www.humanum.pl
Europejska Uczelnia Społeczno-Techniczna im. Sługi Bożego Roberta Schumana w Radomiu*													
	Nie brała udziału	Nie brała udziału	Nie brała udziału	Nie brała udziału	Nie brała udziału	Nie brała udziału	34	10,5	15,5	8	nd	15	www.eust.pl

*uczelnia nie ma zakończonego cyklu kształcenia i/lub nie została sklasyfikowana w rankingu

**do 1 XII 2017 r. Wyższa Szkoła Prawa im. Heleny Chodkowskiej

***do 2018 r. uczelnia posługiwała się nazwą Wyższa Szkoła Finansów i Zarządzania w Warszawie

Jak powstał ranking, czyli jak ocenialiśmy uczelnie

METODOLOGIA

Stawomir Łuniewski
Paulina Szewiła
Urszula Mirowska-Łoskot
 dgp@infor.pl

W tym roku maksymalnie można było uzyskać 111 pkt w następujących kategoriach: kadra (maks. 29 pkt), jakość i warunki kształcenia (maks. 45,5 pkt), wymogi stawiane studentom i jakość absolwentów (maks. 26,5 pkt) i do 10 pkt za zdawalność na aplikacje prawnicze.

W tej ostatniej kategorii szkoły wyższe podzieliłyśmy na cztery grupy zgodnie z liczbą absolwentów rocznika 2020 przystępujących do egzaminów na aplikacje:

- pierwsza grupa: uczelnie z liczbą absolwentów powyżej 100 osób – zdawalność 100 proc. – 10 pkt;
- druga grupa: uczelnie z liczbą absolwentów 38–97 osób – zdawalność 100 proc. – 5 pkt;
- trzecia grupa: uczelnie z liczbą absolwentów 10–32 osób – zdawalność 100 proc. – 2,5 pkt;
- czwarta grupa: uczelnie z liczbą absolwentów poniżej 10 osób – zdawalność 100 proc. – 1,25 pkt.

Oceniając kadre, wzięliśmy pod uwagę (29 pkt):

- 1) liczbę studentów przypadających na pracownika naukowego (maks. 6 pkt),

- 2) liczbę nowozatrudnionych pracowników od 2018 r. w stosunku do wszystkich pracowników naukowych (maks. 1,5 pkt),

- 3) liczbę grantów badawczych otrzymanych przez wydział lub jego pracowników w latach 2018–2021 (maks. 3,5 pkt),

- 4) liczbę publikacji naukowych (książek) pracowników wydziału w latach 2018–2021 w stosunku do liczby pracowników (maks. 4 pkt),

- 5) liczbę publikacji naukowych (artykuły) pracowników wydziału w latach 2018–2021 w stosunku do liczby pracowników (maks. 2 pkt),

- 6) liczbę publikacji naukowych pracowników wydziału ujętych w bazie Scopus w latach 2018–2021 w stosunku do liczby pracowników (maks. 2 pkt),

- 7) liczbę osiągniętych przez pracowników wydziału stopni doktora nauk prawnych i pomocniczych od 2018 r. (maks. 1 pkt),

- 8) liczbę osiągniętych przez pracowników wydziału stopni doktora habilitowanego od 2018 r. (maks. 3 pkt),

- 9) liczbę osiągniętych przez pracowników wydziału tytułów profesora od 2018 r. (maks. 4 pkt),

- 10) udział pracowników w naczelnych organach państwa, samorządach lub korporacjach zawodowych (maks. 2 pkt).

Badając jakość i warunki kształcenia, wzięliśmy pod uwagę (45,5 pkt):

- 1) możliwość nadawania stopnia doktora (maks. 5 pkt),
- 2) możliwość nadawania stopnia doktora habilitowanego (maks. 7 pkt),
- 3) liczbę książek w bibliotece przypadającą na jednego studenta prawa (maks. 2 pkt),
- 4) możliwość udostępniania książek online (maks. 2 pkt),
- 5) liczbę książek w bibliotecznym zbiorze w wersji online przypadającą na jednego studenta prawa (maks. 1 pkt)
- 6) liczbę stanowisk komputerowych z programem LEX lub równorzędnym przypadającą na 100 studentów prawa (maks. 3 pkt),
- 7) dostęp do systemów informacji prawnej z domu (maks. 1 pkt),
- 8) liczbę dostępnych lektoratów języka obcego (maks. 1 pkt),
- 9) funkcjonowanie kliniki prawa (maks. 2 pkt),
- 10) obowiązkowość kliniki prawa (maks. 1 pkt),

Dokończenie na str. F7

PRAWO

STUDIA JEDNOLITE MAGISTERSKIE

- Wśród wykładowców: sędziowie SN, NSA i sądów powszechnych, adwokaci, prokuratorzy, radcowie prawni, prawnicy korporacyjni
- Zajęcia prowadzone w formach interaktywnych, w tym z wykorzystaniem rzeczywistości wirtualnej (ogłędziny miejsca zdarzenia)
- Przedmioty przygotowujące do zawodów prawniczych i egzaminu na aplikację:
  - Ścieżki kariery prawniczej
  - Warsztaty dla przyszłych aplikantów

PRAWO I FINANSE

ELITARNE STUDIA DWUKIERUNKOWE

PRAWO ZATRUDNIENIA

STUDIA II STOPNIA

tel. 22 519 21 70
 rekrutacja@kozminski.edu.pl
 kozminski.edu.pl

AKADEMIA LEONA KOŹMIŃSKIEGO

WYŻSZA SZKOŁA PRAWA

STUDIUM PRAWO
 WE WROCŁAWIU

Dowiedz się więcej na:

www.prawowroclaw.edu.pl

Chcemy konkretnych narzędzi

WYWIAD

Oczekujemy, że resort edukacji i nauki przygotuje przepisy, które zapewniłyby uczelniom możliwość gromadzenia informacji na temat tego, czy student jest zaszczepiony czy też nie – mówi prof. Jerzy Pisuliński, dziekan WPIA UJ

Od ponad roku uczelnie, podobnie jak my wszyscy, funkcjonują w rzeczywistości pandemicznej. Jakie wyzwania, które stanęły przed państwem w tym czasie, okazały się najtrudniejsze?

Gdy zaczynał się kończący się właśnie rok akademicki, zakładaliśmy, że nauka będzie prowadzona przynajmniej hybrydowo. Okazało się jednak, że szybko musieliśmy zweryfikować te założenia i przejść całkowicie na tryb zdalny. Taki stan utrzymał się już do końca zajęć w semestrze letnim.

Od strony technicznej nie stanowiło to już tak dużego wyzwania. W poprzednim roku akademickim pracowaliśmy na podobnych zasadach. Wdrożyliśmy wówczas różnego rodzaju narzędzia, które ułatwiły studentom taką formę nauki, a wykładowcom prowadzenie zajęć. Mam tu na myśli platformy i komunikatory, z których ko-

rzystaliliśmy przez ten czas. Od kilku lat wdramy też projekt e-podręczników, co w czasie epidemii okazało się bardzo pomocne. W tym roku zajęcia w większości były prowadzone synchronicznie. Studenci mieli też do dyspozycji nagrania wykładów.

Niewiadomą są jednak efekty kształcenia. Dopiero teraz po pełnym roku prowadzenia zajęć w tej formie będziemy mogli tę kwestię ocenić. Kolejnym wyzwaniem są egzaminy, które są przeprowadzane zdalnie. Nie chodzi tylko o kwestie techniczne, bo- wiem przetestowaliśmy je w poprzednich semestrach. Mam na myśli bardziej ich wiarygodność.

Może pana obawy są nieuzasadnione. Ostatnie wyniki egzaminów na aplikacje pokazują, że studenci WPIA UJ poradzili sobie najlepiej spośród wszystkich absolwentów szkół wyższych.

To oczywiście nasz duży sukces. Jednak nie uważam, że na tej podstawie można oceniać już skuteczność nauczania w czasie epidemii. Przede wszystkim dlatego, że do egzaminów na aplikacje nie przygotowuje się w ciągu kilku miesięcy, tylko jest to efekt pracy przez całe studia.

Co studenci zyskali, a co stracili przez wymuszone

prof. Jerzy Pisuliński, dziekan WPIA UJ

przez pandemię zmiany na uczelni?

Muszę przyznać, że bardzo dobrze dostosowali się oni do nowych warunków. Na zajęciach przez większość czasu odnotowywaliśmy bardzo wysoką frekwencję. Co było spowodowane m.in. tym, że odbywały się one online. Łatwo można było je bowiem wpisać w swój plan dnia. Odpadły dojazdy czy konieczność załatwienia dnia wolnego w pracy. Teraz co prawda z frekwencją jest nieco gorzej. Jednak wydaje mi się, że przyszło po prostu zmęczenie spowodowane całą sytuacją związaną z epidemią, nie tylko kwestiami dotyczącymi kształcenia.

Jeżeli miałbym wymienić plusy tej sytuacji, to na pewno wskazałbym szersze stosowanie narzędzi porozumiewania się na odległość w obszarze nauki.

Wiele istotnych kwestii studentom jednak w tym czasie umknęło. Stracili na

pewno codzienny kontakt ze sobą, ale także z wykładowcami i samą uczelnią. To jest ważny aspekt studiowania. Chodzi nie tylko o zdobywanie wiedzy, ale także nawiązywanie relacji z innymi studentami, mierzenie się z przeprowadzką do innego miasta czy zmianą środowiska. To samo dotyczy też programów wymiany studenckiej.

Nie wszystkie aspekty kształcenia można też zrealizować online. Mam tu na myśli praktyki w sądach. One w tym czasie odbywały się w ograniczonym zakresie.

Czy uważa pan zatem, że kształcenie prawników wyłącznie online jest możliwe?

Ma to na pewno swoje dobre strony. Zauważyliśmy to wśród słuchaczy studiów podyplomowych. Teraz też dostajemy dużo pytań, czy w przyszłym roku będą odbywały się one zdalnie. Tryb stacjonarny wyklucza często niektórych kandydatów. Nie są bowiem w stanie pogodzić kształcenia z innymi obowiązkami, w tym np. dojazdami z innych miejscowości. Nie zawsze jednak prowadzenie zajęć zdalnie jest możliwe. Mamy przykładowo studia podyplomowe z prawa dowodowego, gdzie zajęcia prowadzone są w Instytucie Ekspertyz Sądowych. One muszą odbywać się stacjonarnie, bowiem słuchacze pracują na dostępnych tam narzędziach. Nie dotyczy to zresztą tylko studiów podyplomowych, ale też studiów prawniczych jednolitych magisterskich. Dlatego odpowiadając na pani pytanie, uważam, że całkowicie zdalne kształcenie prawników nie zawsze realizuje cel zajęć. Dlatego najbardziej optymalną formą wydaje się model hybrydowy.

Czy pana zdaniem czas epidemii stworzył zapotrzebowanie na jakieś konkretne obszary specjalizacji w dziedzinie prawa? Na pewno epidemia przypominała nam o znaczeniu niektórych działów prawa. Myślę przede wszystkim o tematach związanych z ochroną zdrowia. Ostatni czas uświadomił nam, jak ważna jest to sfera życia i jakie wyzwania o charakterze prawnym się z nią wiążą. Ponadto sposób wprowadzania restrykcji w sferze społecznej i gospodarczej czy stosowania przepisów przez policję i sanepid wzbudził większe zainteresowanie problematyką konstytucyjną i ochrony praw człowieka, w tym praw obywatelskich. Natomiast wyzwaniami dla wymiaru sprawiedliwości są na pewno nowe technologie. My-

ślę, że te kwestie cały czas będą aktualne. Szczególnie jeżeli sprawdzi się czarny scenariusz i wirus z nami zostanie. A nawet jeżeli zagrożenie będzie mniejsze, to niektórych zmian nie można już cofnąć. Na pewno prawnicy będą musieli dobrze radzić sobie z nowymi technologiami. W tym kontekście pojawiają się jednak nowe zagadnienia prawne związane z tajemnicą adwokacką i radcowską oraz ochroną danych osobowych klientów. Ta ostatnia kwestia jest też zresztą istotna z punktu widzenia uczelni.

Czy już państwo wiedzą, jak będzie wyglądać kształcenie na WPIA UJ w przyszłym roku akademickim?

Na pewno będziemy chcieli zapytać studentów i nauczycieli akademickich o ich preferencje. Planujemy w jak największym zakresie powrócić do formy stacjonarnej. Na razie nie zapadła jednak ostateczna decyzja, bo jest obecnie zbyt wiele niewiadomych. Coraz częściej słyszymy, że musimy się liczyć z czwartą falą epidemii. Wszystko będzie zależało od tego, jak długo zostaną utrzymane ograniczenia związane z zasadami bezpieczeństwa. Wiąże się to także z obecnością na uczelni studentów zaszczepionych i niezaszczepionych. To rodzi wątpliwości, jakie uprawnienia będzie miała w stosunku do nich uczelnia. Przykładowo, czy może stwarzać przywileje dla osób zaszczepionych. Czy będą one zaliczane do limitu osób, które mogą przebywać na sali wykładowej, jeżeli tego typu ograniczenia dalej będą obowiązywać. A jeżeli tak, to skąd mamy pozyskiwać informacje dotyczące zaszczepialności. To są sprawy nierozstrzygnięte. Oczekujemy, że Ministerstwo Edukacji i Nauki pomoże nam rozwiązać te dylematy.

Czego dokładnie państwo oczekujecie?

Nie chodzi mi o wytyczne, a raczej o konkretne narzędzia prawne, które dałyby nam więcej możliwości. Mam na myśli przepisy, które zapewniłyby uczelniom możliwość gromadzenia informacji na temat tego, czy student jest zaszczepiony czy też nie. A także regulacje, które wprost pozwalałyby nam na tworzenie ewentualnych przywilejów dla tej grupy. Chodzi np. o możliwość uczestniczenia w zajęciach stacjonarnie. Pomocna byłaby nawet informacja, jaki procent naszych studentów jest już zaszczepionych. My bowiem na razie działamy po omacku. ©

Rozmawiała: Paulina Szewiwoła

WYDZIAŁ PRAWA
I ADMINISTRACJI

REKRUTACJA 2021

PRAWO

ADMINISTRACJA

KIERUNEK PRAWNO-
-EKONOMICZNY

prowadzony wspólnie z Uniwersytetem
Ekonomicznym w Poznaniu

PRAWO EUROPEJSKIE

ZARZĄDZANIE
I PRAWO W BIZNESIE

POLSKO-NIEMIECKIE
STUDIA PRAWNICZE

prowadzone wspólnie z Uniwersytetem
Europejskim Viadrina we Frankfurcie nad Odrą

EUROPEAN LEGAL STUDIES

NOWY KIERUNEK W JĘZYKU ANGIELSKIM*

Wydział otrzymał KATEGORIĘ A+, najwyższą ocenę
działalności naukowej jednostek, przyznaną
przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

#prawouam

www.prawo.amu.edu.pl

facebook.com/wpia.uam

* www.legalstudies.amu.edu.pl

Ponad **50%** studentów prawa angażuje się w działanie stowarzyszeń lub fundacji!*

*badanie "Studenci prawa w Polsce 2021"

Dołącz do **ELSA** już od początku studiów!

f @ in ELSAPoland

elsa

The European Law Students' Association
POLAND

Z uwagi na pandemię uczelnie stanęły w obliczu licznych wyzwań. Jak ona wpłynęła na sposób kształcenia przyszłych prawników?

Mam wrażenie, że paradoksalnie dzięki pandemii zrobiliśmy ogromny postęp. W ciągu roku zaszły zmiany, które normalnie wprowadzilibyśmy nawet 20 lat.

Czyli?

Pandemia zmotywowała nas do tego, aby jeszcze bardziej odpowiedzieć sobie na pytanie: co zrobić, aby kształcić najlepszych prawników w Polsce? Aby to osiągnąć, właśnie wprowadzamy nową metodę dydaktyczną. To będzie absolutna nowość i nasz hit. Chodzi o metodę nauczania problemowego – PBL (Problem Based Learning). W Europie jest zaledwie kilka wydziałów prawa, które kompleksowo korzystają z PBL. Studia nie będą polegać na przyswajaniu gotowych wiadomości, ale na rozwiązywaniu problemów.

Jak to w praktyce będzie wyglądać?

Dla każdego roku studiów będziemy wymyślali konkretny wielki problem składający się z poszczególnych przedmiotów, który studenci będą starali się rozwiązać. W metodzie tej pozwala się studentowi na dużą samodzielność działania – ma wiele zadań do wykonania indywidualnie, jak i grupowo. Nie chcemy zamykać się w klatkach poszczególnych przedmiotów. PBL często wykorzystywana jest do prowadzenia zajęć na studiach medycznych. Leczy się bowiem całego człowieka, a nie tylko złamaną rękę czy serce. Chory organ może źle wpływać na cały organizm. Dlatego konieczne jest holistyczne spojrzenie. Podobnie jest w przypadku studiów prawniczych. Znakomity prawnik musi umieć wykorzystywać wiedzę z różnych gałęzi prawa, aby znaleźć odpowiedź na nurtujące go pytania.

Na jakim etapie jej wdrażania jest wydział?

Obecnie jesteśmy w trakcie szkoleń. Przeprowadzają je eksperci z zagranicy, którzy sami stosują PBL. Konieczna jest także zmiana sylabusów oraz programu studiów. Metoda ta zostanie wdrożona w przyszłym roku. Studen-

Prawnik z głową w chmurach

Prof. Anna Konert, dziekan Wydziału Prawa i Administracji Uczelni Łazarskiego w Warszawie

WYWIAD Prof. Anna Konert: Wprowadzamy innowacyjną metodę kształcenia, dzięki której studenci nauczą się, jak w praktyce stosować prawo. Dziś rola prawnika nie polega bowiem na tym, aby gonić rzeczywistość, ale ją przewidywać

ci będą mieli tydzień przygotowawczy. PBL wymaga przyjęcia aktywnej postawy od studenta. Ale, mimo naszych obaw, widzimy, że są oni zainteresowani nowościami i chcą z nich korzystać. Wprowadzenie PBL to trudna praca zarówno dla studentów, wykładowców, jak i osób zarządzających uczelnią. Zdaję sobie sprawę, że zmiana podejścia do kształcenia i strategii nauczania będzie sporym wyzwaniem, ale to zaprocentuje w przyszłości. Jeżeli uda się wdrożyć PBL, będziemy mieli świetnie przygotowanych absolwentów pod względem praktycznym do wykonywania zawodu prawnika.

A co dla państwa wydziału w trakcie pandemii okazało się najtrudniejsze?

Zorganizowanie sesji zdalnej. Zależy nam na tym, aby rzetelnie sprawdzać wiedzę i umiejętności studentów. Tymczasem forma online niestety może kusić, by niesamodzielnie rozwiązywać zadania egzaminacyjne. Ale ten problem również zmotywował nas do wymyślenia nowej formy egzaminu. Zostanie z nami również po-

pandemii i łączy się z metodą PBL. Teraz prowadzimy pilotaż dla chętnych. Mianowicie student po semestrze nauki nie będzie przystępował już, jak jest to jest obecnie w tradycyjnej formule, do egzaminu z poszczególnych przedmiotów. W zamian za to będzie musiał przygotować pracę egzaminacyjną, w ramach której wykorzysta zdobytą wiedzę. Zajmie się kazusem np. rekomendacją dla klienta, w której opiszemy sposób proponowanego działania. Krok po kroku student wyjaśni, co należy zrobić w danym przypadku, aby doprowadzić do konkretnego celu, który chce osiągnąć klient. W trakcie pisania pracy będzie mógł korzystać z wszelkich dostępnych narzędzi, m.in. literatury przedmiotu. Każdy z wykładowców będzie oceniał swoją część w kontekście całego przypadku. Na tej podstawie zostanie wystawiona ocena. Obawiałam się, że taka forma sesji spotka się z oporem ze strony studentów. Dlatego zaproponowaliśmy na razie, aby mogli wybrać formę egzaminu. Miło mnie zaskoczyli. Okazuje się, że do pilotażu zgłosiło się ok. 50 proc. studentów.

Ostatecznie przystąpiło ok. 30 proc. To tylko jeden z elementów innowacyjnych rozwiązań, które wprowadzamy w kształceniu studentów.

Nad jakimi nowościami jeszcze państwo pracują?

Widzimy wiele mankamentów zdalnego, synchronicznego kształcenia (gdy student i wykładowca biorą udział w wideokonferencji), zwłaszcza gdy są wyłączone kamery. Dlatego postanowiliśmy wprowadzić formę asynchroniczną. Pandemia zmotywowała nas do utworzenia własnego studia nagrań. W nim nagrywamy zajęcia wykładowców. Chcielibyśmy, aby 20 proc. zajęć odbywało się w formie asynchronicznej – czyli student może odsłuchać nagrany miniwykład – film trwałby kilka minut ok. 5-10. Dodatkowo zapoznawaliby się z prezentacją przygotowaną na temat danych zajęć, która byłaby uzupełniona o ścieżkę audio.

Następnie otrzymywałby zadania, testy problemowe do opracowania w domu. Dopiero wówczas odbywałby się zajęcia – w formie videoczatu czy forum dyskusyjnego. Wykładowca podczas takiego spotkania weryfikowałby wiedzę studentów i tłumaczył niezrozumiałe kwestie. Takie wykłady mogłyby być wykorzystywane przez kilka lat – poza oczywiście zagadnieniami, które wymagają aktualizacji. To rozwiązanie, w przyszłości, pozwoliłoby

też na większą współpracę z wykładowcami z zagranicy.

Czy w ofercie kształcenia również pojawiają się nowości?

Nie spoczywamy na laurach. Zawsze badamy potrzeby rynku i do niego dostosowujemy ofertę dydaktyczną. W zbliżającym się roku akademickim planujemy otworzyć kilka nowości. Po pandemii spodziewamy się m.in. boomu zapotrzebowania na kadre zarządzającą liniami lotniczymi. Dlatego zaproponujemy studia z zarządzania linią lotniczą. Naszym partnerem został LOT, który będzie współtworzył ten kierunek. Ponadto proponujemy m.in. studia z administrowania nieruchomościami i obiektami sportowymi czy prawo w samorządzie terytorialnym.

Jest pani autorem prac np. na temat odpowiedzialności operatora względem turystów kosmicznych czy prawnych aspektów użytkowania bezzałogowych statków powietrznych. Wszystkie dotyczą problemów prawnych, które mogą pojawić się w przyszłości, przynajmniej na szerszą skalę niż obecnie. Czy dziś rola prawników zdecydowanie bardziej niż kiedyś właśnie polega na tym, żeby wyprzedzać rzeczywistość?

W przypadku mojej specjalizacji, czyli prawa lotniczego i kosmicznego, rola

prawników w dużej mierze właśnie na tym polega, aby wyprzedzić technologię. Nie zawsze jednak to się udaje. Przykładowo jeżeli chodzi o drony i bezzałogowe statki powietrzne. Pod względem technicznym jesteśmy gotowi na wszystko, łącznie z lataniem autonomicznymi taksówkami powietrznymi bez pilota. Natomiast prawo pozostaje daleko w tyle i blokuje rozwój.

Dziś rola prawnika polega więc na tym, aby przewidzieć to, jak będzie wyglądała przyszłość. Staramy się tak właśnie kształcić naszych studentów, aby nie tylko skupiali na tym, co jest tu i teraz. Przyszły prawnik musi umieć szerzej patrzeć na prawo niż tylko na konkretny artykuł czy paragraf. Patrzeć z lotu ptaka, obserwować zmiany, które zachodzą, i próbować przewidzieć, jakie zagadnienia, problemy pojawią się za kilka lat, a także zastanowić się, jak przyspieszyć proces legislacyjny, by szybko wdrożyć odpowiednie rozwiązania. Nie zawsze da się przewidzieć rzeczywistość, co udowodniła nam pandemia. Dlatego tak ważna jest szybkość stanowienia prawa. Okazała się ona kluczowa, aby na bieżąco rozwiązywać pojawiające się problemy. Podobnie na uczelniach. Również konieczne jest natychmiastowe reagowanie na zmiany, które zachodzą. ©

Rozmawiała Urszula Mirowska-Łoskot

REKLAMA

WEŹ KIERUNEK NA UZ

STUDIUM NA WYDZIALE PRAWA I ADMINISTRACJI UZ!

- **Prawo** (studia jednolite magisterskie)
- **Administracja** (studia stacjonarne I i II stopnia, niestacjonarne I i II stopnia)

NASZE ATUTY:

- Innowacyjny program kształcenia
- Gruntowne przygotowanie do egzaminów na aplikacje
- Działalność w kołach naukowych
- Atmosfera na wydziale sprzyjająca indywidualnemu rozwojowi studentów

SZCZEGÓLNE INFORMACJE:
www.rekrutacja.uz.zgora.pl, www.wpa.uz.zgora.pl,
www.facebook.com/UZWPIA

WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI
UNIWERSYTET ZIELONOGÓRSKI

UNIWERSYTET ZIELONOGÓRSKI

REKLAMA

WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI
UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO

WPIA.UJ.EDU.PL/STUDIA-PODYPLOMOWE

prawo karne | prawo medyczne | prawo własności intelektualnej |
 bezpieczeństwo informacji | prawo pracy | mediacja i inne ADR |
 prawo ochrony środowiska | prawo dowodowe | prawo umów |
 prawo zamówień publicznych | administracja publiczna... i więcej

Renesans prawa. Rośnie konkurencja między uczelniami

SZKOLNICTWO WYŻSZE Coraz więcej uczelni decyduje się na **uruchomienie studiów prawniczych**. I słusznie. Kandydatów na ten kierunek przybywa

Urszula Mirowska-Łoskot
urszula.mirowska@infor.pl

Prawo cieszy się niesłabnącym zainteresowaniem. Od lat utrzymuje się w pierwszej piątce najczęściej wybieranych kierunków. Ten mocny trend wykorzystują uczelnie i kolejne otwierają studia prawnicze.

Boom na prawo

Nowe wydziały prawa powstają jak grzyby po deszczu. Niedawno ten kierunek otworzyły choćby takie szkoły jak m.in.: Akademia Sztuki Wojennej w Warszawie, Collegium Humanum Szkoła Główna Menedżerska (CH) czy Europejska Uczelnia Społeczno-Techniczna im. Sługi Bożego Roberta Schumana w Radomiu (EUST).

Pomogła zmiana przepisów. Ministerstwo nauki uchyliło furtkę do kształcenia prawników, zmniejszając wymogi kadrowe dla szkół, które występują o po-

zwolenie na uruchomienie takich studiów.

– Do 2018 r., aby uzyskać zgodę na kształcenie na tym kierunku, trzeba było zatrudnić co najmniej sześciu samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych (profesorów lub doktorów habilitowanych) oraz ośmioro doktorów na tzw. pierwszym etacie (czyli zatrudnionych w danej uczelni jako podstawowym miejscu pracy). Natomiast teraz na studiach jednolitych magisterskich na kierunku prawo o profilu praktycznym co najmniej 50 proc. zajęć dydaktycznych musi być prowadzonych przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni na tzw. pierwszym pełnym etacie – tłumaczy dr Sebastian Stankiewicz, dziekan Wydziału Nauk Prawnych EUST.

Do otwarcia prawa skłoniła uczelnię też analiza trendów oraz prognoz rynku pracy.

– Zanim zdecydowali się na uruchomienie studiów prawniczych, przeanalizowaliśmy dane w Barometrze zawodów – wskazuje dr Stankiewicz. Z zebranych informacji wynikało, że zapotrzebowanie na rynku pracy na osoby z wykształceniem prawniczym będzie się utrzymywać.

– Nastąpiła bowiem omnipotencja prawa – przenika ono wszystkie dziedziny życia i jest wykorzystywane w różnych profesjach. Nie wszyscy nasi studenci planują pracę w zawodach stricto prawniczych. Raczniej biorą pod uwagę alternatywne ścieżki kariery, a prawo ma im w tym pomóc – wyjaśnia dr Stankiewicz.

To się opłaca

Uczelnie kierują swoją ofertę zarówno do młodzieży, jak i osób, które mają już jeden dyplom.

– Studia w Collegium Humanum mają potrójny wymiar. Po pierwsze zapraszamy maturzystów chcących pracować w zawodach prawniczych i zdawać na aplikacje. Po drugie oferujemy

też studia dla osób, które mają już wyższe wykształcenie, np. tytuł licencjata lub magistra, ale chciałyby uzupełnić je o dyplom magistra prawa ze względu na zainteresowania czy chęć podniesienia kwalifikacji zawodowych. Jeżeli taki kandydat studiował na kierunku pokrewnym, istnieje możliwość zaliczenia części programu studiów i dzięki temu studia prawnicze w praktyce mogą potrwać zdecydowanie krócej, nawet do dwóch lat. Po trzecie mamy też w swojej ofercie studia podyplomowe z różnych obszarów prawa dla osób aktywnych zawodowo – mówi Iwona Górka z CH.

Szkoły wyższe, które rozpoczynają przygodę z kształceniem przyszłych prawników, najczęściej oferują studia o profilu praktycznym, a nie ogólnoakademickim. Program nauczania starają się zbalansować tak, aby wypoasażyć absolwenta tego fakultetu zarówno w wiedzę prawniczą, jak i narzędzia, które pozwolą mu z niej skutecznie korzystać.

– Zależy nam na tym, aby studentom przeka-

zywać głównie praktyczną wiedzę, dlatego zajęcia w Collegium Humanum prowadzi przede wszystkim praktycy – radcowie prawni, sędziowie, adwokaci, notariusze, urzędnicy i menedżerowie. To gwarancja rzetelnej, praktycznej wiedzy opartej na realnym case study. Dążymy do tego, aby zatrudnić jak najlepszych specjalistów w swoich dziedzinach – mówi Iwona Górka.

Podobnie na innych uczelniach.

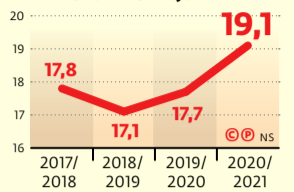
– Nasz program kształcenia składa się z różnych modułów. Nie nastawiamy się na kształcenie w określonych wąskich specjalizacjach, ale chcemy nauczyć holistycznego spojrzenia na prawo tak, aby móc je wykorzystać w różnych dziedzinach życia, obszarach i branżach, w tym w szczególności w prowadzonej działalności gospodarczej – wskazuje dr Stankiewicz.

Rozkwit studiów prawniczych widać zarówno na uczelniach publicznych, jak i niepublicznych. Często oferują kształcenie zaoczne, a za nie bez względu na

Ile osób chce studiować prawo?

ROK AKADEMICKI/
LICZBA KANDYDATÓW
NA KIERUNEK PRAWO
NA STUDIA STACJONARNE

Źródło: MEIN

rodzaj szkoły trzeba płacić i to słońce. Każda placówka ustala inne stawki. Przykładowo na jednej z warszawskich uczelni pierwszy rok prawa kosztuje 4,9 tys. zł. Natomiast kwota rośnie w kolejnych latach – od czwartego roku trzeba płacić już 5,9 tys. zł. Łącznie więc pięcioletnie studia to koszt 26,5 tys. zł. Czesne to spory wydatek. To jednak nie wszystko. Poza wpisowym (ok. 200–500 zł) w trakcie kształcenia mogą pojawić się dodatkowe opłaty za legitymację czy przywrócenie w prawach studenta. Można też skorzystać z oferty exclusive, np. pakietu premium – za 500 zł rocznie student ma zagwarantowany np. nielimitowany dostęp do platformy elearningowej czy przesyłanie powiadomień SMS. ©

REKLAMA

COLLEGIUM HUMANUM

Poznaj, czym jest

EDUKACJA DLA SUKCESU.

— prof. dr hab. Paweł Czarnecki, MBA, dr h.c.
JM Rektor uczelni

Prawo dla licencjatów i magistrów KRÓTSZE STUDIA

Prawo jednolite magisterskie
Master of Laws (LL.M.) – Prawo w biznesie
Doctor of Laws (LL.D.) – Prawo w biznesie

www.humanum.pl

Jak powstał ranking, czyli jak ocenialiśmy uczelnie

Dokończenie ze str. F3

- 11) funkcjonowanie szkoły prawa obcego (maks. 3 pkt),
- 12) funkcjonowanie klubu absolwenta (0,5 pkt),
- 13) funkcjonowanie biura karier (0,5 pkt),
- 14) liczbę działających stowarzyszeń, samorządów, organizacji studenckich oraz kół naukowych (maks. 2 pkt),
- 15) wyróżnienia i nagrody zewnętrzne uzyskane przez wydział, jego pracowników i studentów w latach 2018-2021 (maks. 2,5 pkt),
- 16) liczbę krajowych konferencji stacjonarnych i online organizowanych przez wydział w latach 2018-2021 (maks. 3 pkt),
- 17) liczbę międzynarodowych konferencji stacjonarnych i online organizowanych przez wydział w latach 2019-2021 (maks. 3,5 pkt),
- 18) liczbę prowadzonych na wydziale studiów podyplomowych (maks. 2 pkt),
- 19) liczbę umów podpisanych z wydziałami pra-

- 20) wymogi dla kandydatów na studia (liczba przyjętych olimpijczyków) (maks. 2 pkt).

Badając wymogi i jakość absolwentów, wzięliśmy pod uwagę (26,5 pkt):

- 1) liczbę obowiązkowych przedmiotów zakończonych egzaminem (maks. 2,5 pkt),
- 2) obowiązek zdania egzaminu z języka obcego (maks. 3,5 pkt),
- 3) liczbę egzaminów z języka obcego, które trzeba zdać (maks. 1 pkt),
- 4) obowiązkowe praktyki w sądach (maks. 2 pkt),
- 5) umożliwienie studentom odbycia praktyk w innych instytucjach (maks. 1,5 pkt),
- 6) monitorowanie losów absolwentów (maks. 0,5 pkt),
- 7) aktualną ocenę Polskiej Komisji Akredytacyjnej (maks. 3 pkt),
- 8) aktualną posiadaną kategorię Komitetu Ewaluacji Jednostek Naukowych (maks. 2 pkt),
- 9) możliwość studiowania prawa w języku angielskim (maks. 1,5 pkt),
- 10) liczbę godzin wykładów przewidzianych do

przystąpienia do egzaminu z:

- prawa cywilnego (maks. 0,25 pkt),
  - prawa karnego (maks. 0,25 pkt),
  - prawa handlowego (maks. 0,25 pkt),
  - postępowania karnego (maks. 0,25 pkt),
  - postępowania cywilnego (maks. 0,25 pkt),
  - postępowania administracyjnego (maks. 0,25 pkt),
  - prawa Unii Europejskiej (maks. 0,25 pkt),
  - prawa karnego (maks. 0,75 pkt),
  - prawa handlowego (maks. 0,75 pkt),
  - postępowania karnego (maks. 0,75 pkt),
  - postępowania cywilnego (maks. 0,75 pkt),
  - postępowania administracyjnego (0,75 pkt),
  - prawa Unii Europejskiej (0,75 pkt).
- 12) udział absolwentów w naczelnych organach państwa, samorządach lub korporacjach zawodowych (maks. 2 pkt).

30
LAT

SK & S SOŁTYSIŃSKI
KAWECKI
SZŁĘZAK

Ofertę praktyk kierujemy do studentów

III, IV i V roku studiów prawa.

Ponad 40% Partnerów

zaczynało swoją karierę zawodową w SK&S właśnie od praktyk studenckich, co jest dowodem na to, że wszystkich kandydatów aplikujących do kancelarii traktujemy jako naszych potencjalnych przyszłych współpracowników.

Praktyki w SK&S to nie tylko miesięczny staż, ale również możliwość ubiegania się o zatrudnienie na cały rok akademicki i rozwijanie swoich umiejętności, kompetencji i praktycznego wykorzystania swojej wiedzy u boku najlepszych ekspertów prawa w Polsce. Co roku zatrudniamy od czterech do ośmiu absolwentów.

rekrutacja@skslegal.pl

www.skslegal.pl/kariera

REKLAMA

ABSOLWENT

PROGRAM praktyk w Baker McKenzie

APLIKANT DOKTORANT = JUNIOR ASSOCIATE

Student IV, V ROKU

Baker McKenzie

Napisz do nas! recruitment.warsaw@bakermckenzie.com
lodz.recruitment@bakermckenzie.com

REKLAMA

REKLAMA

LEGALKRAFT

Modern independent boutique law firm

LegalKraft – nowoczesna, niezależna, butikowa kancelaria prawna, specjalizująca się w transakcjach M&A oraz nieruchomościowych. Zaangażowany, doświadczony i kompetentny zespół prawników. Wyznajemy dwie zasady: 1) *less is more* i 2) *mierz swój sukces, sukcesem swoich klientów*.

Wartości te są Ci bliskie? **Dołącz do zespołu true legal Craftsmen!**

Zyskujesz:

- Doświadczenie w butikowej kancelarii z międzynarodowymi klientami
- Wsparcie doświadczonych specjalistów
- Przygodę pełną wyzwań
- Pracę w nowoczesnym, przyjaznym biurze przy metrze Politechnika/w centrum Warszawy
- Atrakcyjne wynagrodzenie
- Perspektywę stałej współpracy

Poszukujemy:

- Studentów, którzy ukończyli III rok prawa, interesujących się prawem gospodarczym, handlowym lub rynkiem nieruchomościowym.
- Jeżeli komunikatywnie mówisz i piszesz w języku angielskim, dobrze organizujesz swoją pracę, cechuje Cię dokładność i samodzielność i dodatkowo jesteś docieklwym i otwartym team playerem – zaaplikuj już dziś!

Jak się zgłosić?

Wyślij nam swoje CV i list motywacyjny w języku angielskim na adres: careers@legalkraft.pl zatytułowane „Traineeship” (wraz z klauzulą zgody na przetwarzanie danych osobowych).

Nie zwlekaj z przesłaniem swojego zgłoszenia – wszystkie aplikacje weryfikujemy każdego dnia!

[in/company/legalkraft](https://www.legalkraft.pl/in/company/legalkraft)

REKLAMA

Hogan Lovells

Program Praktyk 2021

Warszawskie biuro międzynarodowej kancelarii Hogan Lovells (Warszawa) LLP Oddział w Polsce zaprasza **studentki i studentów prawa** do odbycia **płatnych** praktyk w sierpniu oraz we wrześniu.

Przygotowany przez nas program praktyk to idealny start i solidna baza dla Twojej kariery. Pracując pod kierownictwem doświadczonych prawników, będziesz wspierać bieżącą obsługę klientów w zagadnieniach obejmujących m.in. sprawy korporacyjne, finanse czy spory sądowe.

Jeśli chcesz stać się częścią zespołu warszawskiego biura Hogan Lovells prześlij swoje **CV oraz list motywacyjny** w języku polskim i angielskim na adres: praktyki@hoganlovells.com

Dodatkowo, prosimy o przesłanie uzupełnionych formularzy znajdujących się na poniższej stronie: <https://www.hoganlovels.com/en/global-careers/careers-in-poland/career-categories/students-and-graduates>

Hogan Lovells (Warszawa) LLP Spółka partnerska Oddział w Polsce
Plac Trzeźwy 10/14, 00-499 Warszawa; T: +48 22 529 29 00
www.hoganlovells.com

大成 DENTONS

Lubisz rozwijać swoje zainteresowania, pasje i nie boisz się nowych wyzwań?

Zapraszamy na praktyki w największej kancelarii prawnej w Polsce i na świecie. Zapraszamy do aplikowania już dziś!

Masz pytania? Skontaktuj się z nami: marta.polkoszek@dentons.com

Kształcenie prawników w czasie epidemii: z trudnościami, ale kreatywnie

PROCEDURY Dostęp do baz prawniczych, pomocy psychologicznej i wsparcia technicznego w związku z przejściem na naukę zdalną, to tylko niektóre działania, jakie podjęły uczelnie w związku z sytuacją spowodowaną epidemią koronawirusa

Paulina Szewiła
paulina.szewiła@infor.pl

Szkoły wyższe przez ostatnie miesiące musiały funkcjonować w zupełnie nowej rzeczywistości. Przyczyna jest oczywista – epidemia COVID-19. Część ich działalności (np. wyjazdy zagraniczne kadry naukowej i studentów) została z tego powodu zastopowana albo znacznie ograniczona. Z kolei inne aspekty związane m.in. z kształceniem czy kwestiami administracyjnymi wymagały modyfikacji.

DGP przyjrzał się temu, jak jednostki kształcące prawników (wydziały, kolegia i instytuty), które wzięły udział w tegorocznym Rankingu Wydziałów Prawa DGP, poradziły sobie z dostosowaniem do zmienionych realiów.

Strona techniczna

Badając ich dostosowanie do sytuacji epidemiologicznej, wzięliśmy pod uwagę kilka aspektów. W pierwszej kolejności zapytaliśmy o zapewnienie wsparcia technicznego studentom i pracownikom. Bez sprawnie działających komputerów, kamer internetowych czy mikrofonów nikt nie wyobraża sobie bowiem efektywnie prowadzonej nauki online.

Z odpowiedzi szkół wyższych wynika, że wszystkie podjęły działania mające ułatwić społeczności akademickiej zaadaptowanie się do nowych warunków. Wiele z nich zagwarantowało studentom i wykładowcom możliwość wypożyczenia sprzętu (m.in. Wydział Prawa Uniwersytetu w Białymstoku czy Wyższa Szkoła Humanitas w Sosnowcu), pomoc informatyków w przypadku problemów technicznych (np. WPIA Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu czy Instytut Nauk Prawnych Uniwersytetu Rzeszowskiego), a także przygotowało specjalne, w pełni wyposażone, stanowiska do pracy zdalnej na terenie wydziału (tak było np. na WPIA Uniwersytetu Gdańskiego, z kolei WPIA Uniwersytetu Jagiellońskiego (UJ) przygotował specjalne studio, wyposażone w najnowocześniejszy sprzęt, z którego można prowadzić zajęcia).

Ale to nie wszystko. Gros zapewniło też dostęp z domu do elektronicznych baz prawniczych. W przypadku WPIA Uniwersytetu Warszawskiego były to bazy zarówno polskie, jak i zagraniczne.

Z kolei WPIA Uniwersytetu Szczecińskiego sfinansował kursy językowe dla studentów i pracowników z obszaru legal english, które udostępnił na uczelnianej platformie e-learningowej.

Studenti Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego mogli z kolei korzystać z zasobów bibliotecznych, w tym wielu książek, podręczników i czasopism, w formie elektronicznej. Biblioteka prowadziła również usługę skanowania i przesyłania fragmentów książek.

Nie zapomniano też o pracownikach administracji. Przykładowo na WPIA Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu wypożyczono laptopy osobom zgłaszającym taką potrzebę, zainstalowano im pulpity zdalne w komputerach oraz przekierowano połączenia na numery ich telefonów komórkowych. Wprowadzono również rotacyjny system pracy, a osobom pracującym stacjonarnie zapewniono maseczki, rękawiczki oraz środki dezynfekcyjne i ochrony osobistej.

Pomoc psychologiczna

Epidemia doprowadziła wiele osób do kryzysu psy-

Metodologia

Badając dostosowanie uczelni do sytuacji epidemiologicznej, wzięliśmy pod uwagę (maksymalnie można było uzyskać 12 pkt):

- 1) zapewnienie wsparcia technicznego studentom (maks. 2 pkt),
- 2) zapewnienie wsparcia technicznego pracownikom (maks. 2 pkt),
- 3) zapewnienie wsparcia psychologicznego (1 pkt),
- 4) możliwość korzystania ze stworzonych przez wydział platform do nauki zdalnej (1 pkt),
- 5) możliwość korzystania z pomocy poradni prawnych w czasie epidemii (1 pkt),
- 6) organizowanie szkoleń dla kadry naukowej z e-learningu (1 pkt),
- 7) organizowanie szkoleń dla studentów z e-learningu (1 pkt),
- 8) sposób kształcenia studentów w czasie trwania epidemii (3 pkt).

chicznego. Problem ten dotyczy również studentów. Nowy sposób kształcenia (uczelnie przeszły w tryb pracy zdalnej) i izolacja wpłynęły negatywnie na wielu z nich. Do tego część zaków sytuacja zmusiła do powrotu do domów rodzinnych. Szkoły wyższe same przyznawały, że w tym czasie więcej niż wcześniej studentów szuka u nich wsparcia z powodów problemów psychicznych. Dlatego patrzyliśmy też na kwestie dotychczasowego wsparcia psychologicznego dla takich osób. Z ankiet wynika, że tylko trzy uczelnie nie prowadziły intensywnych działań w tym zakresie. Reszta potwierdziła swoje zaangażowanie w pomoc osobom z problemami.

Przykładowo na WPIA Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach studenci mogli korzystać ze wsparcia psychologicznego zarówno stacjonarnie (przy zachowaniu zasad reżimu sanitarnego), jak i online.

Pomoc otrzymali też pracownicy. Uniwersytet SWPS w Warszawie umożliwił im nie tylko konsultacje z psychoterapeutami, lecz także przygotował inne aktywności nakierowane na wsparcie oraz na spędzenie wspólnie czasu w formie online, tj. zajęcia jogi czy warsztaty kreatywne.

Sposób kształcenia

Nie zapomnieliśmy też spytać o sposób kształcenia studentów w czasie trwania epidemii, a także o możli-

wość korzystania z platform do nauki zdalnej.

Na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego zarówno w drugim semestrze roku akademickiego 2019/2020, jak i w roku 2020/2021 wysyłano studentom materiały do nauki zdalnej, zajęcia były prowadzone za pomocą komunikatorów internetowych z aktywnym udziałem prowadzącego, a niekiedy łączono te dwie metody (forma mieszana).

Z kolei Akademia Ekonomiczno-Humanistyczna w Warszawie udostępniła dodatkowo studentom, w początkowym etapie epidemii, nagrane wykłady do odsłuchania. Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie (ALK) robiła natomiast przymiarki do prowadzenia pojedynczych zajęć w małych grupach w systemie stacjonarnym przy wykorzystaniu sal hybrydowych (część studentów mogła brać udział w zajęciach w uczelni, część uczestniczyła w tych samych zajęciach zdalnie). Sytuacja epidemiczna pokrzyżowała jej jednak plany i wszystkie musiały odbywać się online.

Jednocześnie na większości uczelni przejście z nauki stacjonarnej na zdalną poprzedziły szkolenia dla kadry naukowej i studentów z e-learningu. Ten aspekt też braliśmy pod uwagę. Powód? Duża część naszego społeczeństwa nie orientuje się jeszcze biegle w nowych technologiach. Chodzi przede wszystkim o osoby starsze, których wśród kadry uczelnianej nie brakuje. Z analizy ankiet wynika, że grupowe i indywidualne szkolenia z tego obszaru były prowadzone m.in. na WPIA UJ.

Pracowników i studentów w bardzo szerokim zakresie przeszkoliła też ALK. Tym pierwszym zapewniła bowiem różnego rodzaju warsztaty obejmujące m.in. tematykę kształcenia hybrydowego, wystąpienia publicznych przed kamerą, pracy z mikrofonem i głosem, języka w kształceniu zdalnym, technik aktywizacji studentów oraz wybranych narzędzi wykorzystywanych w czasie zajęć online (np. Mural, Pa-

dlet, WordWall, Lino, mapy myśli, ankiety, quizy itp.). Organizowała też spotkania, na których wykładowcy dzielili się dobrymi praktykami i dyskutowali o trudnościach związanych z nauczaniem na odległość.

Natomiast studentom zaproponowała obowiązkowe zajęcia, których tematyka obejmowała współczesne modele uczenia się w cyfrowym środowisku edukacyjnym, metody i technologie wspierające nauczanie na odległość, pracę w zespołach wirtualnych, a także m.in. tematykę egzaminowania oraz zasady organizacji i netykiety zajęć prowadzonych online. Opracowano i udostępniło im także przewodnik e-learningowy i instrukcje do każdego nowego rozwiązania informatycznego, które zostało wdrożone. Z ankiet wynika, że tylko dwie uczelnie nie szkoliły studentów w tym zakresie.

Kilka szkół wyższych (m.in. WPIA UW oraz WPIA UAM) zdecydowało się też na powołanie osób (w funkcji pełnomocnika dziekana), które mają czuwać nad jakością kształcenia zdalnego i na bieżąco pomagać w rozwiązywaniu problemów z nim związanych.

Wsparcie potrzebujących

W tym trudnym czasie liczyła się też pomoc innym. Dlatego postanowiliśmy sprawdzić, czy uczelnie zachowały możliwość korzystania z pomocy poradni prawnych w czasie epidemii. Większość placówek, na których funkcjonuje klinika prawa, odpowiedziało, że tak. Jednak kilka (dokładnie sześć) na ten czas zawiesiło działalność.

Na tym polu wyróżniła się poradnia prawna Uczelni Łazarskiego, która stworzyła własną platformę do obsługi klienta online. W konsekwencji osoby potrzebujące pomocy bez konieczności wychodzenia z domu mogły zgłosić się po poradę prawną. Aby skorzystać z nieodpłatnej pomocy należało się jedynie zarejestrować na stronie internetowej www.poradniaprawna.lazarski.pl. Po wygenerowaniu konta trzeba było jednym kliknięciem przenieść się do zakładki „Sprawy”. Tam klient powinien odpowiedzieć na podstawowe pytania dotyczące problemu prawnego, z którym się zgłasza, opisać sytuację oraz załączyć dokumenty w wersji elektronicznej lub ich zdjęcia. I gotowe.

Przez czas epidemii funkcjonowała też Studencka Poradnia Prawna Krakowskiej Akademii im. A.F. Modrzewskiego. Wnioski o udzielenie porad wpływały do niej za pomocą formularza kontaktowego dostępnego na stronie internetowej: www.spp.ka.edu.pl/kontakt.html. Studenci kontaktowali się z klientami telefonicznie albo za pomocą platformy do wideokonferencji ZOOM. Porady były udzielane e-mailowo.

Niezwykle przydatne działania podjęła także Poradnia Prawna Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy. Uruchomiła ona sekcję zajmującą się pomocą przedsiębiorcom w zakresie tarcz antykryzysowych.

Jak uczelnie radziły sobie w czasie pandemii

34 UCZELNIE ODPOWIEDZIAŁY NA PYTANIA DOTYCZĄCE SWOJEGO DOSTOSOWANIA DO SYTUACJI EPIDEMICZNEJ

Maksymalną liczbę punktów (tj. 12 pkt) przyznaliśmy:

8,82% uczelni
NIE ZAPEWNIŁO WSPARCIA PSYCHOLOGICZNEGO STUDENTOM

5,88% uczelni
NIE ZORGANIZOWAŁO SWOIM STUDENTOM SZKOLEŃ Z E-LEARNINGU

20% uczelni
NA KTÓRYCH FUNKCJONUJE PORADNIA PRAWNA, ZAWIESIŁO JEJ DZIAŁALNOŚĆ NA CZAS EPIDEMII